Pluralitní ignorance

Samostuduj · 2026

Znáte to: konec přednášky, „má někdo otázku?" — a ticho. Nerozumíte, ale nehlásíte se, protože nikdo jiný se nehlásí. Co když jste jediní? Jenže přesně tohle si právě teď myslí půlka místnosti.

Pluralitní ignorance je stav, kdy většina lidí ve skupině s něčím v soukromí nesouhlasí, ale mylně předpokládá, že ostatní souhlasí — a tak se navenek přizpůsobí. Skupina pak žije podle normy, kterou nechce skoro nikdo.

Iluze se navíc živí sama: **každý, kdo nesouhlasí, se chová, jako by souhlasil** — a tím utvrzuje ostatní pochybující, že jsou se svým názorem sami.

Císařovy nové šaty

Všichni vidí, že císař je nahý — ale každý předpokládá, že ostatní šaty vidí. Stačí jedno dítě, které řekne pravdu nahlas, a iluze se zhroutí.

Experiment: kouř v místnosti

Psychologové Latané a Darley (1970) nechali účastníky vyplňovat dotazník v místnosti, do které začal proudit kouř.

— Kdo seděl **sám**, šel kouř nahlásit v 75 % případů.

— Kdo seděl **ve skupině**, kde nikdo nereagoval, jen ve 38 % případů.

Každý koukal po ostatních: nikdo se nehýbe, tak asi o nic nejde. Tak vzniká **efekt přihlížejícího** — čím víc přihlížejících, tím menší šance, že někdo pomůže.

samostuduj.cz · CC BY-SA 4.0

Kde ji potkáte

— **Ve třídě i na poradě.** Nikdo se neptá, protože „všichni ostatní to přece chápou". Špatný nápad projde, protože každý čeká, až se ozve někdo jiný.

— **V partě.** Studie z amerických univerzit ukázaly, že většině studentů je nadměrné pití nepříjemné — ale protože si myslí, že ostatním vyhovuje, pijí dál. Norma, kterou nechce skoro nikdo, přežívá roky.

— **Ve společnosti.** I nepopulární pravidla drží při životě lidé, kteří s nimi nesouhlasí — jen si myslí, že ostatní ano.

Jak ji prolomit

Stačí překvapivě málo: **jeden viditelný nesouhlas**.

— **Zeptejte se první.** Ta „hloupá" otázka skoro vždycky uleví půlce místnosti.

— **V nouzi jednejte.** Když začnete pomáhat vy, ostatní se přidají.

— **Říkejte nahlas, co si myslíte.** Vaše mlčení utvrzuje ostatní, že jsou sami.

— **Nesuďte skupinu podle ticha.** Že nikdo neprotestuje, neznamená, že všichni souhlasí.

Až budete příště v místnosti, kde všichni mlčí, vzpomeňte si: **možná mlčí jen proto, že mlčíte i vy.**

Chcete vědět víc?

cs.wikipedia.org/wiki/Pluralitní_ignorance

samostuduj.cz · CC BY-SA 4.0